

Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
Kar Történelem és Filozófia
Egyetemi év: 2008-2009
Félév 2.

I. Általános információk az előadásokról, szemináriumokról, szak- vagy laborgyakorlatokról

Tantárgy neve: A magyar nép története (XX. sz.)

Kódszám: HIM 2222

Kreditszám: 5

Helyszín: Történelem és Filozófia Kar, Jelenkor Története és Nemzetközi

Kapcsolatok Tanszék.

Órarend:

II. Az előadás, szeminárium, szak- vagy laborgyakorlat tituláris oktatója

Név, tudományos fokozat: lect. univ. dr. Toth Szilárd

Elérhetőség (e-mail cím, esetleg telefonszám): tszilard22@yahoo.com

Fogadási óra: csütörtök 14-16

III. A tantárgy leírása:

E tantárgy fő célja a karunk hallgatói számára biztosítani a megfelelő szintű képzést a magyar nép története terén, mivel a pedagógiai modullal felvevő diákjaink, jövődöbeli történelemtanárok, megfelelő szinten kell ismerjék és oktassák a magyar nép történetét. A tantárgy fontosságát kiemeli az a tény is, hogy e diákjaink nagy része még nem részesült középiskolai szinten megfelelő oktatásban e témával kapcsolatosan. A magyar nép története a XX. században című előadás kiegészítése és vevő szakasza a 4 félévet felölelő előadássorozatnak, amelynek során a diákok megismerkednek a magyar nép történetével a középkortól napjainkig. A magyar nép történetét a XX. században erősen befolyásolta a két világháború, a fél évszázados kommunista rendszer és szovjet megszállás, akárcsak a kommunizmus bukása és Magyarország felvétele a NATO-ba és az Európai Unióba. Az első világháború következményeként a magyarság tetemes része a szomszédos országok területére került, ezért a magyarság történetének szerves része a szomszédos államok területén (Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, Szovjetunió, Ukrajna) kisebbségi sorsban levő magyarság története is. Az előadás fontosságát növeli, hogy egy olyan témát dolgoz fel, amelynek egyes szegmentumai még mindig élénk vitának a tárgyát képezik, ezért diákjaink kellő felkészülésben kell részesedjenek e problémák a lehető legobjektívabb tárgyalása céljából.

IV. Kötelező könyvészet:

Galántai József, *Magyarország az I. világháborúban 1914-1918*, Budapest, 1974. (EME könyvtár)

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996. (A Történelem Kar Könyvtára)

Magyarország története tíz kötetben, VIII-X. kötetek, szerk. Ránki György, Budapest, 1976-1989. (EME könyvtár)

Magyarország története 1918-1990, szerk. Pölöskei Ferenc, Gergely Jenő, Izsák Lajos, Budapest, 1995. (EME könyvtár)

Mikó Imre, *Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig*. Budapest, 1941. (EME könyvtár)

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000. (A Történelem Kar Könyvtára)

Salamon Konrád, *Magyar történelem 1914-1990*, Budapest, 1995. (EME könyvtár)

V. A tantárgy oktatása során használt eszköztár:

- térképek
- laptop és vetítő

VI. Az előadások, szemináriumok, részfelmérések/parciális vizsgák, elvégzendő feladatok részletes terve/beosztása:

1. hét: Bevezető előadás. Magyarország etnikai, demográfiai és társadalmi helyzete az első világháború előtt.

Alapfogalmak és kulcsszavak: *nemzeti kisebbség, etnikai kisebbség, kulturális kisebbség, kisebbségi jogok.*

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 11-23 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 11-98 o.

2. hét: Magyarország az első világháborúban.

Alapfogalmak és kulcsszavak: sarajevói merénylet, ultimátum, honvédség, K.u.K., haditengerészet, Doberdó, Isonzó.

Galántai József, *Magyarország az I. világháborúban 1914-1918*, Budapest, 1974.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 24-37, 285-302 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 99-110 o.

3. hét: Az Osztrák-Magyar Monarchia bukása. Pádovától Trianonig.

Alapfogalmak és kulcsszavak: pádovai fegyverszünet, belgrádi egyezmény, kisebbségi jogok, Kisebbségi Szerződések

Galántai József, *Trianon and the protection of minorities*, Budapest, 1989.

[Jászi Oszkár: A Monarchia jövője A dualizmus bukása és a dunai egyesült államok](http://mek.oszk.hu/02200/02222)
<http://mek.oszk.hu/02200/02222>

Ormos Mária, *Pádovától Trianonig. 1918-1920*, Budapest, 1984, 13-386 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 110-148 o.

4. hét: Magyarország a két világháború között. A Horthy-korszak: gazdaság, társadalom.

Alapfogalmak és kulcsszavak: vagonlakók, *szerves adóreform*, mezőgazdaság, ipar, villamosítás, gazdasági válság, munkanélküliség, külkereskedelem.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 49-76 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 149-171, 186-203 o.

5. Hét: A magyar külpolitika és a határon túli magyar kisebbség problémája.

Alapfogalmak és kulcsszavak: kisebbségi jogok, *Kisebbségi Szerződések*, revizionizmus, irredentizmus, politikai passzívítás, vagonlakók, optánsok, *Keleti Akció*.

Mikó Imre, *Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig.* Budapest, 1941, 9-39, 133-193 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 233-250 o.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 60-67, 108-111 o.

Göncz László, *A muravidéki magyarság 1918-1941 Doktori disszertáció(PhD)*
<http://mek.oszk.hu/02200/02239>

Fedinec Csilla, *Iratok a kárpátaljai magyarság történetéhez 1918-1944 Törvények, rendeletek, kisebbségi programok, nyilatkozatok* <http://mek.oszk.hu/02400/02418>

6. hét: A magyar kultúra és társadalom a két világháború között.

Alapfogalmak és kulcsszavak: Németh László, Illyés Gyula, József Attila, Radnóti Miklós, Barcsay Jenő, Bárdos Lajos, Herczeg Ferenc, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Pesti Hírlap, Pesti Napló, Nyugat.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 68-75 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 186-219 o.

7. hét: A magyar külpolitika a világháború árnyékában.

Alapfogalmak és kulcsszavak: magyar-német tárgyalások, az erdélyi kérdés, a második bécsi döntés, a *kivülmaradás* politikája.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 108-118 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 233-249 o.

8. hét: Magyarország a második világháborúban.

Alapfogalmak és kulcsszavak: a Délvidék visszafoglalása, a kassai bombázás, a gyors hadtest, a 2. magyar hadsereg, az 1. magyar hadsereg, kiugrási kísérlet, a nyilas hatalom, Budapest ostroma.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 116-139, 339-398 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 250-268 o.

9. hét: Magyarország szovjetizálása.

Alapfogalmak és kulcsszavak: szovjetizálás, szatelizálás, egypártrendszer kialakulása, párizsi békeszerződés, államosítás, kollektivizálás.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 140-190 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 269-332 o.

10. hét: Az 1956-os forradalom és szabadságharc.

Alapfogalmak és kulcsszavak: AVH, Nagy Imre, Rajk László, Rákosi Mátyás.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 191-214 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 374-396 o.

11. hét: A Kádár-korszak. A megtorlás és a politikai konszolidáció.

Alapfogalmak és kulcsszavak: Kádár János, Révai József, Nagy Imre és társainak elrablása, a *rendcsinálás* folyamata, a Nagy Imre-per, a kollektivizálás folytatása.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 214-228 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 397-453 o.

12. hét: A Kádár-korszak. Oktatás, kultúra, művelődés.

Alapfogalmak és kulcsszavak: a „három T” rendszere (támogatás-tűrés-tiltás), *kispolgáriasodás*, a *szocialista életmód*, *szocialista realizmus*, tanügyi reformok, műholdas tévé terjedése.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 229-250 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 454-465, 494-509 o.

13. hét: A pragmatikus szocializmus évtizedei.

Alapfogalmak és kulcsszavak: KGST, a *szakosodás* problémája a KGST-ben, gulyáskommunizmus, tervciklusok.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 229-250 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 520-534 o.

14. hét: A rendszerváltás és az új kihívások: NATO, Európai Unió és a piacgazdaság kihívásai.

Alapfogalmak és kulcsszavak: a *vasfüggöny* lehullása, a *tárgyalásos forradalom*, gazdasági és társadalmi változások, csatlakozás a NATO-hoz, tárgyalás az Európai Unióval.

Magyarország a XX. században. I. kötet. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás, szerk. Kollega Tarsoly István, Szekszárd, 1996, 251-284, 437-442 o.

Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000, 535-580 o.

VII. Felmérés/értékelés módja:

Minden diák köteles a félév során egy 8-15 oldalas dolgozatot bemutatni a tanár által megszabott tematikából, dolgozat, amely 50 %-át képezi a végleges jegynek. A dolgozat bemutatása kizáró jellegű a vizsgára való bemenetelt illetően. A vizsga egy írásbeli felmérésből áll, problematizáló kérdésekből a tanult tematikából.

VIII. Szervezési részletek, kivételes esetek kezelése:

A vizsgára való bemenetel minimum 80 %-os jelenlétet követel. Plagizálás esetén a diák köteles egy új dolgozatot készíteni 7 napon belül és a maximális jegy, amit a dolgozatra kaphat, az 7-es. Vizsgán való csalás esetén a diák az intézmény belső működési szabályzatában előírt következményeket fogja elszenvedni. A vizsga eredményével kapcsolatos óvások 24 órán belül meg lesznek oldva.

IX. Választható/opcionális könyvészet:

Bárdi Nándor, *Keleti Akció. A romániai magyar intézmények anyaországi támogatása az 1920-as években. Regió*, 1995/3. 89-134; *A Keleti Akció II. Az erdélyi magyar intézmények támogatása. Regió*, 1995/4. 3-28. (EME könyvtár)

Idem, *A romániai Országos Magyar Párton belüli irányzatok. (1922-1938).*(Vázlat). In: *Közép-Európa az integráció küszöbén. A Teleki László Alapítvány Közép Európa Intézet 1996. évi konferenciája.* Szerk. Kovács Éva – Zsinka László. Bp, 1997,89-96. (EME könyvtár)

Iratok a romániai Országos Magyar Párt történetéhez, szerk. György Béla, Csíkszereda-Kolozsvár, 2003. (EME könyvtár)

Ormos Mária, *Pádovától Trianonig. 1918-1920,* Budapest, 1984. (EME könyvtár)

Internetes források:

[Fedinec Csilla: Iratok a kárpátaljai magyarság történetéhez 1918-1944 Törvények, rendeletek, kisebbségi programok, nyilatkozatok](http://mek.oszk.hu/02400/02418) <http://mek.oszk.hu/02400/02418>

[Gergely András, A.: Kisebbségek és az integrációs csatlakozás Tematikus közelítések Magyarország európai integrációs csatlakozásának háttérelmezéséhez](http://mek.oszk.hu/01900/01999) <http://mek.oszk.hu/01900/01999>

[Göncz László: A muravidéki magyarság 1918-1941 Doktori disszertáció\(PhD\)](http://mek.oszk.hu/02200/02239) <http://mek.oszk.hu/02200/02239>

[Jászi Oszkár: A Monarchia jövője A dualizmus bukása és a dunai egyesült államok](http://mek.oszk.hu/02200/02222) <http://mek.oszk.hu/02200/02222>